

luonnos 24.4.2023

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi

Pääasiallinen sisältö

Ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi.

Ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin valtion talousarvion mukaisen ruokaketjun kansalliseen kehittämiseen tarkoitettun valtionavustuksen myöntämisestä ja käyttämisestä. Ehdotettavalla asetuksella kumottaisiin ruokaketjun toiminnan edistämiseksi annettu valtioneuvoston asetus (680/2014).

Ehdotettu valtioneuvoston asetus on tarkoitettu tulevan voimaan 1.7.2023

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Valtion vuoden 2023 talousarvioesityksen momentin 30.20.47 mukaan momentille myönnettyä määrärahaa saa käyttää 1) ruokaketjun toiminnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 680/2014) mukaisesti ruokaketjun kehittämis-, tiedottamis- ja menekinedistämistoimien toteuttamiseen liittyvien hankkeiden avustuksiin; 2) kansallisiin ja kansainvälisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään ruokapoliittisen selonteon tavoitteiden toteutumista 3) ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskeviin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin uusien innovaatioiden kehittämiseksi; 4) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Ehdotuksen pääasiallisena tarkoituksena on voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen keskeisten säännösten ajantasaistaminen siten, että yhteisön valtioneuvoston asettamat vaatimukset avustuksen käytölle täyttyvät. Tässä yhteisön valtioneuvoston asetuksella tarkoitetaan komission asetusta (EU) 2022/2472 tiettyjen maa- ja metsätalouden tukimuotojen toteuttamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti, jäljempänä maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetus. Nykyisin voimassaoleviin säännöksiin ei esitetä olennaisia muutoksia. Edellä mainitun yhteisön valtioneuvoston asetuksen ajantasaistamisen lisäksi voimassaoleviin säännöksiin esitetään tiettyjä teknisiä muutoksia.

Asetus annettaisiin valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 c §:n nojalla. Ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin valtion talousarvion mukaisen ruokaketjun kehittämiseen tarkoitettun valtionavustuksen myöntämisestä ja käyttämisestä.

2. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoja seuraavilta tahoilta: valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti, Ruokavirasto, Kuluttajaliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry, Matkailu- ja ravintolapalvelut ry, Suomen elintarviketurvallisuuden liitto ry, Suomen kuntaliitto, WWF Suomi, Eläinten Terveys ETT ry, Ruokatieto Yhdistys ry, Leipätiedotus ry, Arktiset Aromit ry, Paliskuntain yhdistys, Savon Koulutus kuntayhtymä/EkoCentria, Luomuliitto, ProLuomu ry, ,

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, Puutarhaliitto, Maa- ja kotitalousnaiset, Marttaliitto, Marthaförbund, 4H, fs4H, Ammattikorkeakoulut (Laurea, XAMK, Haaga-Helia, Jyväskylä, Seinäjoki), Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR, Ammattikeittiöosaajat ry, Suomen Keittiömestarit ry, Siipikarjaliitto ry, Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f, Elintarviketeollisuusliitto ry ja ProAgria Keskusten liitto

Lausuntoaika oli xx.xx.2023 – xx.xx.2023

Lausunnon toimittivat...

Lausunnoissa tuotiin esiin...

3. Keskeiset ehdotukset

Ehdotuksen mukaan annettaisiin uusi valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi. Ehdotuksella kumottaisiin voimassa oleva valtioneuvoston asetus, jolla aiemmin säädettiin ruokaketjun kehittämisen valtionavustuksesta. Pääosin ehdotettavan valtioneuvoston asetuksen sisältö vastaa voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen sisältöä. Ehdotettavat muutokset ovat yhteisön valtioneuvostolainsäädännön päivityksestä johtuvia sekä teknisluonteisia korjauksia ehdotettavan asetuksen päivittämiseksi vastaamaan sovellettavaa käytäntöä.

4. Pääasialliset vaikutukset

Vuoden 2023 valtion talousarvion momentille 30.20.47 (ruokaketjun kehittäminen) on budjetoitu varoja 2 637 000 euroa. Vuonna 2022 momentille oli budjetoitu varoja 4 255 000 euroa.

5. Säännöskohtaiset perustelut

1 § *Soveltamisala*

Ehdotettavan pykälän mukaan asetuksessa säädettäisiin valtion talousarvion rajoissa ruokaketjun kehittämiseen tarkoitetun valtionavustuksen myöntämisestä ja käyttämisestä. Ruokaketjun kehittämisestä puhuttaessa voidaan laajemmin puhua ruokajärjestelmästä ja sen kehittämisestä. Ehdotettavan asetuksen tarkoitus on kehittää laajemmin koko ruokajärjestelmää, eikä vain ketjun tiettyjä osia.

2 § *Avustuksen saaja*

Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajasta. Ehdotettavan pykälän mukaan avustusta voitaisiin myöntää yrityksille ja muille yhteisöille.

Tarkoitus on noudattaa komission aiemmin hyväksymää määritelmää, jonka mukaan minkä tahansa oikeushenkilön on voitava esittää hankkeita sen oikeudellisesta muodosta tai kansallisuudesta riippumatta.

Pykälässä mainitut avustussensaajat toteuttaisivat saamallaan avustuksella muita kohderyhmiä, kuten kuluttajia tai viljelijöitä hyödyttäviä hankkeita. Kyseessä on lähtökohtaisesti maatalousalan valtioneuvostoon liittyvä tekninen tuki, jonka ajatuksena olisi myöntää avustus rahan sijasta palvelun muodossa. Avustus myönnettäisiin lopullisille edunsaajille välillisesti luontoissuorituksena tuettujen palvelujen muodossa. Tällöin avustus

maksetaan kyseisen palvelun tai toiminnan tarjoajalle. Esimerkiksi tuotteen ravintohyödyistä tiedottavat hankkeet voisivat kohdistua kuluttajiin ja hankkeesta hyötyisivät kuluttajien lisäksi välillisesti myös mainittuja tuotteita tuottavat viljelijät, sillä tällaisen tuotetta koskevan positiivisen tiedon voidaan olettaa vaikuttavan tuotteen arvostuksen lisäämiseen ja tätä kautta välillisesti myös sen menekkiin. Pykälässä todettu avustuksensaaja toimisi siis avustuksesta saatavan hyödyn eräänlaisena välittäjänä, ei lopullisena hyödynsaajana.

3 § *Avustettavat hankkeet*

Pykälässä säädettäisiin avustettavista hankkeista. Ehdotettavan pykälän mukaan avustusta voitaisiin myöntää laajoihin, valtakunnallisiin ruokaketjun toiminnan edistämishankkeisiin, joiden kesto on enintään kolme vuotta.

Ehdotettavassa pykälässä säädettäisiin, että avustusta voitaisiin myöntää laajoille ja valtakunnallisille hankkeille. Hankkeiden laajuutta ja valtakunnallisuutta on pidetty varojen käytön vaikuttavuuden takaamisen kannalta perusteltuna vaatimuksena.

Ehdotettavassa pykälässä ei kuitenkaan luetteloida erilaisia hanketyyppejä. Hankkeilla on tarkoitus edistää ruokaketjun kilpailukykyä, läpinäkyvyyttä ja vastuullista toimintaa kuluttajalähtöisesti. Samoin voitaisiin avustaa hankkeita, joilla lisätään terveellisiä ruokatuotteita, ruokakasvatusta, ruoan, ruoantekijöiden ja ruokakulttuurin arvostusta sekä edistetään tietämystä laadukkaista maataloustuotteista ja maataloustuotteiden menekkiä. Avustusta voitaisiin käyttää myös ruokapoliittisen selonteon tavoitteita tukevien toimenpiteiden rahoittamiseen.

Ehdotettavassa pykälässä ei määritettäisi kohderyhmiä. Kohderyhmät voisivat olla erilaisia eri hankkeiden osalta. Esimerkiksi menekinedistämistoimen kampanja voi kohdistua vain kuluttajiin ja tiedotustoimet sekä tuottajiin että kuluttajiin. Kohderyhmiä voitaisiin kuitenkin tarvittaessa rajoittaa avustuksen hakemista koskevan ilmoituksen yhteydessä.

4 § *Avustettavaa toimintaa koskevat yleiset vaatimukset*

Pykälässä säädettäisiin avustettavaa toimintaa koskevista yleisistä vaatimuksista.

Pykälässä säädettäisiin sellaisista yleisluonteisista vaatimuksista, joita avustettavalta toiminnalta maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla edellytetään sekä muista yleisistä vaatimuksista.

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan terveellisten ruokailutottumusten edistämiseen liittyviin hankkeisiin voidaan myöntää avustusta, jos hankkeissa noudatetaan elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystavoitteista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1924/2006, valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemus- ja ruokasuosituksia sekä valtioneuvoston periaatepäätöstä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä 2030. Yksi avustuksen tavoitteista on terveellisten ruokailutottumusten edistäminen. Ehdotettavassa pykälässä säädettäisiinkin niistä ravitsemukseen ja terveyteen liittyvistä kriteereistä, joita tässä yhteydessä tulisi noudattaa. Vaatimuksilla varmistettaisiin, että toiminta vastaisi valtioneuvoston asiasta tekemiä linjauksia.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan jäsenyys avustuksensaajana toimivassa yhteisössä ei saisi olla edellytyksenä hankkeeseen liittyvien palvelujen saamiselle. Ehdotettavan toisen momentin vaatimus perustuu maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 24 artiklaan, jonka mukaan hankkeista saatavan hyödyn tulee lähtökohtaisesti kohdistua kaikkiin siitä kiinnostuneisiin tahoihin objektiivisin kriteerein ja siten, ettei jäsenyydellä hanketta toteuttavassa yhdistyksessä saa olla merkitystä

hankkeen kohdistamisessa. Tällä varmistetaan, ettei avustusta käytetä joitakin tahoja syrjivästi.

Ehdotettavan pykälän kolmannen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille maatalouden alkutuotannon, maataloustuotteiden jalostuksen tai maataloustuotteiden kaupan pitämisen alalla toimiville mikroyrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille. Maa- ja metsätalouden kehitystyöhön liittyviin hankkeisiin ei sovellettaisi 1 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

Ehdotettavan pykälän neljännen momentin mukaan avustusta ei myönnettäisi maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuille yrityksille, joilta Euroopan komission päätöksen nojalla peritään takaisin sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumattomaa tukea. Avustusta ei myöskään myönnettäisi maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuille vaikeuksissa oleville yrityksille.

5 § Avustettava toiminta

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää ja käyttää tietämyksenvaihtoa ja tiedotusta koskeviin toimiin edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan mukaista.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää ja käyttää maataloustuotteiden menekinedistämistöimiin edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 24 artiklan mukaista.

Ehdotettavan pykälän kolmannen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää ja käyttää maatalouden kehitystyöhön edellyttäen, että toiminta on maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 38 artiklan mukaista.

Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa toiselta momentilta tutkimushankkeita, joten ei ole tarkoituksenmukaista avustaa tämän ehdotuksen mukaiselta momentilta varsinaisia tutkimushankkeita vaan ainoastaan kehittämishankkeita.

6 § Avustuksen määrä

Ehdotettavan pykälän mukaan myönnettävän avustuksen enimmäismäärä olisi 80 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista, jollei hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu.

Maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetus mahdollistaa 100 prosentin valtionavustuksen. Kansallinen lainsäädäntö rajoittaa tämän mahdollisuuden käyttöä kuitenkin siten, että valtionavustuslain 6 §:n mukaan täysi korvaus on mahdollista vain, jos se avustuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta on välttämätöntä ja perusteltua. Käytännössä avustustasoa rajoittaa luonnollisesti myös se, että momentille varatut varat eivät aina ole riittäneet kaikkien hankkeiden toteuttamiseen hakemuksissa esitettyjen avustustason mukaisina. Käytettävä avustusprosentti ilmoitettaisiin hakuilmoituksen yhteydessä.

7 § Hyväksyttävät kustannukset

Ehdotettavan pykälän mukaan lähtökohtana kustannusten määrittelyn osalta olisi, että avustuksesta voidaan kattaa avustuskelpoisten toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. Kohtuullisuutta arvioitaessa pidetään arviointiperusteena toimialan keskimääräistä kustannustasoa. Avustuksensaajan on pyydettävä

tarkoituksenmukaisella tavalla tarjouksia siten, että kustannusten hyväksyttävä taso paikkakunnalla tai alueella voidaan luotettavasti todeta. Lisäksi on huomioitava julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) vaatimukset.

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää avustuskelpoisten toimenpiteiden tarpeellisiin ja kohtuullisiin toteuttamiskustannuksiin. Tietämyksen siirron ja tiedotusta koskevien toimien hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan 3 kohdassa. Maataloustuotteiden menekinedistämistoimien hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 24 artiklan 4 ja 5 kohdassa. Maatalouden kehitystyön hyväksyttävistä kustannuksista säädetään maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 38 artiklan 7 kohdassa. Valtionavustuslain 9 §:n toisen momentin mukaan valtionavustuksen tulee tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea valtionavustusta ja hakemismenettelystä sekä antaa tietoja valtionavustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja valtionavustuksen ehdoista, jollei tämä ole ilmeisen tarpeeton. Tarkoituksena on, että hakuilmoituksen yhteydessä tiedotettaisiin tarkemmin muun muassa ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetyistä toimiin liittyvistä hyväksyttävistä kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan avustusta voitaisiin myöntää kustannusten arvonlisäveron osuuteen, jos avustuksen saaja esittää verottajalta saadun todistuksen tai muun luotettavan selvityksen siitä, ettei kyseiseen toimintaan liittyviä kustannuksia voida vähentää avustuksen saajan toiminnassa.

Ehdotettavan pykälän kolmannen momentin mukaan yleishallinnon kulut ja muut hankkeelle jaettavat kustannukset voitaisiin hyväksyä vain siltä osin kuin ne kohdennetaan hankkeen toteuttamiseen.

Kohtuullisia kustannuksia arvioitaessa voitaisiin esimerkiksi palkkojen yhteydessä kiinnittää huomiota kyseisellä alalla yleisesti maksettaviin palkkoihin.

8 § *Hyväksyttävien kustannusten rajoitukset*

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan avustusta ei myönnettäisi kustannuksiin, jotka johtuvat:

- 1) edustusmenoista;
- 2) rahoituskuluista;
- 3) kustannuksista, jotka aiheutuvat avustuksensaajan tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvasta toiminnasta;
- 4) luontaisetuin suorittavista kuluista;
- 5) muista kuin 1-4 kohdassa tarkoitetuista, niitä vastaavista hakumenettelyssä erikseen rajatuista menoista.

Mainittu ensimmäinen momentti vastaisi nykytilaa. Säännökseen ehdotettaisiin kuitenkin lisättäväksi uusi 5) kohta. Lisäys luetteloon täsmentäisi asetusta vastaamaan jo sovellettavaa käytäntöä. Jo 7 §:ssä säädetty tarpeellisten ja kohtuullisten kustannusten vaatimus on huomioitava, ja vaatimus jo itsessään rajaa kustannuksia, jotka voidaan hyväksyä. Lisäyksen katsotaan selkeyttävän tuensaajille tuen piirissä olevia kustannuksia, kun asetuksella selvästi todetaan, että hakumenettelyssä tulee ilmenemään hyväksyttäviin kustannuksiin kohdistuvat rajoitukset.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan avustusta ei myönnettäisi maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan 3 kohdan c ja d alakohtien eikä 38 artiklan 7 kohdan c alakohdan mukaisiin kustannuksiin.

Ehdotettavan pykälän kolmannen momentin mukaan palkkaus- ja palkkiokustannuksista ei hyväksyttäisi määrää, joka ylittää alalla maksettavien palkkojen ja palkkioiden tason.

Ehdotettavan pykälän neljännen momentin mukaan materiaalit ja välineet olisi vuokrattava, jolle niiden hankkiminen olisi vuokraamista edullisempaa.

Ehdotettavan pykälän viidennen momentin mukaan matkakustannuksina hyväksyttäisiin enintään valtion matkustussäännön mukaiset kustannukset.

Ehdotettavan pykälän kuudennen momentin mukaan kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen kuin Ruokavirasto on myöntänyt ruokaketjun toiminnan edistämisen avustuksen, ei myönnettäisi avustusta.

9 § Avustuksen hakeminen

Pykälässä säädettäisiin avustuksen hakemisesta. Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan avustusta haettaisiin avustuksen myöntävältä viranomaiselta erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Avustusta olisi haettava ennen hankkeen toteuttamisen aloittamista. Säännökseen tehtäisiin teknisluonteinen muutos, jonka mukaan avustuksen hakemista ei edellytettäisi avustuksen myöntävältä viranomaiselta tämän vahvistamalla lomakkeella.

Ehdotettavan pykälän toisessa momentissa säädettäisiin tiedoista, jotka hakemuksessa tulisi esittää:

- 1) hakijan ja mahdollisen valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun avustuksen siirronsaajan yhteystiedot ja vastuuhenkilöt;
- 2) hakijan toimintasuunnitelma ja vahvistettu talousarvio sille vuodelle, jolle avustusta haetaan;
- 3) haettavan avustuksen suuruus ja selvitys hankkeeseen haetuista muista julkisista tuista;
- 4) tiedot hakijan kolmena edellisenä vuonna vastaavantyyppisiin hankkeisiin saamista julkisista avustuksista;
- 5) hankesuunnitelma;
- 6) pyydettyä hakijan viimeksi päättynyttä tilikautta koskeva toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus.

Ehdotettavan pykälän kolmannessa momentissa säädettäisiin tiedoista, jotka hankesuunnitelmassa tulisi esittää. Esitettävät tiedot olisivat:

- 1) hankkeen tavoitteet, niiden toteutumisen seurantatapa ja käytettävät mittarit;
- 2) hankkeen toteuttamistapa, toteuttajatahot ja niiden välinen työnjako;
- 3) hankeyhteistyö;
- 4) hankkeen kohderyhmät ja aikataulu;
- 5) hankkeen rahoitussuunnitelma ja talousarvio toiminnoittain eriteltynä;
- 6) hankeviestintä sekä hankkeen tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma;
- 7) hankkeen tuotosten käyttö hankkeen päätyttyä;
- 8) arvio henkilötyövuosista.

10 § Selvitys valtionavustuksen käytöstä

Ehdotettavassa pykälässä säädettäisiin selvityksestä koskien valtionavustuksen käyttöä.

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan avustuksensaajan olisi annettava Ruokavirastolle selvitys avustuksen käytöstä kolmen kuukauden kuluessa avustettavan toiminnan päättymisestä.

Ehdotettavan pykälän toisessa momentissa säädettäisiin niistä tiedoista, joita selvityksessä olisi esitettävä. Tiedot olisivat:

- 1) selvitys hankkeen toteuttamistavasta ja sen tavoitteiden toteutumisesta hakemuksessa ilmoitettujen mittarien mukaisesti;
- 2) selvitys avustuksen käytöstä hakemuksen mukaisen talousarvion erittelyn mukaisesti;
- 3) näyte kaikesta avustuksella rahoitetusta aineistosta;
- 4) selvitys hankintojen tarjouskilpailu- ja valintamenettelyistä;
- 5) tilintarkastajan lausunto siitä, onko avustus käytetty avustuspäätöksen mukaisesti ja siitä, ovatko avustuksen myöntäjälle annetut tiedot varojen käytöstä yhtäpitävät avustuksensaajan kirjanpidon kanssa.

Ehdotettu listaus vastaa nykyisin voimassaolevaa säädöstä. Listan kohtaan 3) tehtäisiin tekninen muutos, ja selvityksessä edellytettäisiin näyte, joka voisi olla joko digitaalinen tai fyysinen kappale, kaikesta avustuksella rahoitetusta aineistosta. Voimassaolevan sääntelyn mukaan edellytetään *näytekappale*. Muutoksella saatettaisiin sääntely vastaamaan nykyaikaista käytäntöä, jossa näytteet on mahdollista toimittaa digitaalisesti.

Voimassaolevassa sääntelyssä oleva vaatimus avustuksensaajalle toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen toimittamisesta poistetaan ehdotettavasta pykälästä tarpeettomana.

Ehdotettavan pykälän kolmannen momentissa säädettäisiin vaadittavasta selvityksestä, jos avustusta siirretään. Mikäli avustusta siirrettäisiin, tulisi Ruokavirastolle toimittaa selvitys avustuksen siirrosta ja tätä koskevan sopimuksen jäljennös sekä toisen momentin mukaiset tiedot myös siirronsaajan osalta.

11 § Kirjanpito

Pykälässä säädettäisiin kirjanpidosta. Ehdotettavan pykälän mukaan avustuksen saajan ja mahdollisen avustuksen siirronsaajan tulisi pitää hankkeesta kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa erillisellä kustannuspaikalla tai muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista. Avustuksen saajan olisi säilytettävä kaikki tuettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet kirjanpitolain mukaisesti.

12 § Avustuksen maksaminen

Pykälässä säädettäisiin avustuksen maksamisesta. Ehdotettavan pykälän mukaan avustus maksettaisiin kolmessa erässä. Kahden ensimmäisen erän suuruus olisi 40 prosenttia ja viimeisen erän 20 prosenttia myönnetystä avustuksesta. Valtionavustuksen lopullinen määrä vahvistettaisiin toteutuneiden hyväksyttävien kustannusten perusteella. Avustuksen viimeinen erä maksettaisiin sen jälkeen, kun Ruokavirasto on hyväksynyt 10 §:n mukaisen selvityksen.

Maksatus toteutettaisiin lähtökohtaisesti ennakkomaksuina. Tähän on todettu olevan tarvetta, koska avustuksensaajat ovat pääsääntöisesti yleishyödyllisiä yhdistyksiä, joiden kassavarat eivät mahdollista suurempien hankkeiden rahoittamista jälkikäteen maksatuksen mukaisesti.

13 § Viranomaiset

Ehdotettavan pykälän mukaan Ruokavirasto vastaisi avustuksen hakemiseen, myöntämiseen ja maksamiseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi käsittelyä antamalla haun valmistelun linjaukset ja vahvistamalla hankekohtaisen käyttösuunnitelman.

14 § Käyttöönottosuunnitelman valmistelu

Ehdotettavan pykälän ensimmäisen momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö antaisi vuosittain Ruokavirastolle ruokaketjun toiminnan edistämisen määrärahan käyttösuunnitelman valmistelun linjaukset ja alustavan määrärahaehyksen seuraavalle vuodelle.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan Ruokavirasto laatisi maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksen seuraavan vuoden ruokaketjun kehittämisen määrärahan käyttösuunnitelmaksi. Käyttösuunnitelma laadittaisiin hankekohtaisena ja siihen tulisi sisältyä avustus- ja sopimusehdot.

15 § Käyttösuunnitelman sisältö

Pykälässä säädettäisiin 14 §:ssä säädetyn käyttöönottosuunnitelman tarkemmasta sisällöstä. Ehdotettavan pykälän mukaan käyttösuunnitelmaan pitäisi sisällyttää:

- 1) selvitykset hankkeista ja hankekokonaisuuksista ja niiden toteuttajista sekä toteutusaikatauluista;
- 2) selvitykset hankkeiden ja hankekokonaisuuksien toteuttamisesta kyseessä olevana vuonna aiheutuvista kustannuksista;
- 3) selvitykset seuraaville vuosille jatkuvien hankkeiden ja hankekokonaisuuksien toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

16 § Käyttösuunnitelman vahvistaminen

Ehdotettavan pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö vahvistaisi käyttösuunnitelman ja antaisi sitä koskevan toimeenpanopäätöksen.

17 § Käyttösuunnitelman toimeenpano

Ehdotettavan pykälän mukaan Ruokavirasto antaisi maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain selvityksen määrärahan käytöstä ja hankkeiden toteutuksesta.

18 § Voimaantulo.

Pykälässä säädettäisiin ehdotettavasta asetuksen voimaantuloajasta. Ehdotettavan pykälän mukaan asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Ehdotettavan pykälän toisen momentin mukaan asetuksen mukaista avustusta voitaisiin myöntää 30 päivään kesäkuuta 2030.

Voimassaolevassa sääntelyssä oleva edellytys Euroopan unionin valtiontukia koskevasta ilmoitusmenettelystä avustuksen myöntämisestä ja maksamisesta poistetaan tarpeettomana.

Ehdotettavalla asetuksella kumottaisiin voimassa oleva, valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi (680/2014)

6. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen valtionavustuksesta ruokaketjun toiminnan edistämiseksi